

الْحَمْدُ
لِلَّهِ
الْحَمْدُ
لِلَّهِ

WWW

س. ح. س:

فتح الله، ابراهيم، ١٣٣٩ -

Fathullahi, Ibrahim

عنوان قرارداد:

من: ولوزی علوم قرآنی . ترکی

عنوان و نام پدیدآور:

/ Yazar Ibrahim Kur'an İlimleri metodolojisi

Fethullahi; Çeviri Kenan Çamurcu.

مشخصات نشر:

Qum: Uluslararası El-Mustafa (s.a.c) Ter.üme Ve

, 2018= 1396.Yayın Merkezi

مشخصات ظاهری:

۴۹۰ ص.

شابک:

۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۳۱۲-۹

وضعیت فهرست نویسی:

فیبا

یادداشت:

ترکی استانبولی

موضوع:

قرآن — علوم قرآنی — روش‌شناسی

موضوع:

Quranic sciences — Methodology

شناسه افزوده:

چامورجو، کنان، ۱۹۶۱ - م. مترجم

شناسه افزوده:

Çamurcu, Kenan

رده بندی کنگره:

BP۶۹/۵/ف۲۰۲۵۱ ۱۳۹۶

رده بندی دیویی:

۲۹۷/۱۵

شماره کتابشناسی ملی:

۵۰۳۳۹۹۸

KUR'AN İLİMLERİ METODOLOJİSİ

Yazar
İbrahim Fethullahî
Çeviri
Kenan Çamurcu

Uluslararası El-Mustafa (s.a.a)
Tercüme Ve Yayın Merkezi

KUR'AN İLİMLERİ METODOLOJİSİ

Yayın Yönetmeni: Dr. Cafer Yusuffi

Yazar: İbrahim Fethullahî

Çeviri: Kenan Çamurcu

Baskı tarihi: 2018

Yayın: Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Tercüme Ve Yayın Merkezi

Baskı: Narencistan - Tehran

Tiraj: 300

ISBN: 978-600-429-312-9

متدولوژی علوم قرآنی

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
چاپ اول: ۱۳۹۶ ش / ۱۴۳۹ ق / ۲۰۱۸ م
تیراژ: ۳۰۰ چاپ: نارنجستان قیمت: ۲۷۰۰۰۰ ریال

مولف: ابراهیم فتح الله
مترجم: کنان چامورجو

© Al-Mustafa International Publication and Translation Center

● IRAN, Qom; Muallim aver western , (Hujjatia).

Tel: +98 25 378 36 134 5-37839305-9 (105)

● IRAN, Qom; Boulevard Muhamm. Ameen, Y-track Salariyah. Tel: +98 25-32133106

🛒 <http://buy-pub.miu.ac.ir/>

📞 https://telegram.me/pub_almostafa

🌐 <http://pub.miu.ac.ir>

✉ miup@pub.miu.ac.ir

WE WISH TO ACKNOWLEDGE THE ASSISTANCE OF ALL FOR FINALIZATION OF THIS BOOK

İçindekiler

Başlarken.....	13
Giriş.....	17
1. Kur'an İlimlerinde Konunun Geçmişi.....	17
1-1. Birinci Dönem (Peygamber, Şuabe ve Tebiin).....	17
1-2. İkinci Dönem (Kur'an İlimlerinde Monogram Dönemi).....	18
1-3. Üçüncü Dönem (Kur'an İlimlerinin Tedvin Devresi).....	19
1-4. Çağdaş Dönem.....	19
2. Kur'an İlimleri Kaynaklarının Kısımları.....	20

BİRİNCİ KISIM

Kur'an İlimlerinin Tanımı

Tanımın Önemi.....	25
"Tarif" in (Definition) Tanımı.....	26
Tanımın Kısımları.....	27
› Birinci Bölüm: Geçmiştekilerin Tariflerinin Tenkit ve İncelemesi.....	29
› İkinci Bölüm: Çağdaşların Tariflerinin Tenkit ve İncelemesi.....	35
1. Görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an'la ilişkili bahislerin tamamıdır.....	35
2. Görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an'a ait ve ona özgü durumlardan bahseden ilimlerdir.....	39
3. Görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an'ı tanımayla bağlantılı meselelerden bahseden ilimlerdir.....	40

4. Görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an'ı anlama ve tefsir etmeye giriş olan ilimlerdir.....	41
5. Görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an-ı Kerim'in tarihçesi, vasıfları ve özellikleridir.....	42
› Üçüncü Bölüm: Kur'an İlimlerini Tarif Etmek İçin Kriterlerin Araştırılması.....	
1. Tanımlanabilir Anlam.....	43
2. Kur'an İlimlerinin Mevzu Kriteriyle Tarifi.....	48
3. Kur'an İlimlerinin, Bahislerin Kur'an İçi mi, Kur'an Dışında Olduğu Kriteriyle Tarifi.....	49
3-1. Birinci görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an etrafındaki bahislerin tamamıdır.....	49
3-2. İkinci görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an bahislerinden çıkarılan ilimlerdir.....	51
3-3. Üçüncü görüş: Kur'an ilimleri, Kur'an hakkındaki ilim ve Kur'an içi ilimlerdir.....	52
4. Kur'an İlimlerinin, Kur'an'ı Anlama ve Tefsire Giriş Kriteriyle Tarifi.....	53
› Dördüncü Bölüm: Kur'an İlimlerinin İltintili veya Ayrışık Oluşu.....	
1. Kur'an İlimlerinin Birbirinde Ayrı Olduğu ve Aralarında Yapısal İltinti Bulunmadığı Görüşü.....	59
2. Yapısal İltinte Görüşü ve Kur'an İlimlerinin Birliği.....	61
› Beşinci Bölüm: Kur'an İlimlerine İlişkin Eserlerdeki Patoloji.....	
1. Kur'an İlimlerinin Diğer İlimlerle Birbirine Karışması.....	67
2. Kur'an İlimlerinin Diğer İlimlerle Karıştırılmasına Örnekler.....	70
3. Kur'an İlimlerinin Konularındaki Düzenleme Zaafı.....	74
3. Kur'an İlimlerinin Prensiplerinin Kur'an İlimlerindeki Meselelerle Karışması.....	77

İKİNCİ KISIM

Kur'an İlimlerinin Tasnifi

› Birinci Bölüm: Tasnifin Tarifi ve Kriterleri.....	81
1. İlimlerde Tasnifin Zorunluluğu.....	82

2. Bilimleri Tasnif Metodu ve Kriterleri.....	83
2-1. Bilimlerin Mevzu Kriteriyle Tasnifi.....	84
2-2. Bilimlerin Araştırma ve Deney Kriteriyle Tasnifi.....	86
2-3. Bilimlerin Kronoloji Kriteriyle Tasnifi.....	87
2-4. Bilimlerin Zihinsel Güçlerle Tasnifi.....	88
2-5. Bilimlerin Gaye Kriteriyle Tasnifi.....	89
2-6. Bilimlerin Doğal Kriterle Tasnifi.....	90
2-7. Bilimlerin Epistemik Alanlar Kriteriyle Tasnifi.....	91
2-8. Nesnellik Kriteriyle Bilimlerin Tasnifi.....	91
2-9. Bilimlerin Kütüphanecilik Kriteriyle Tasnifi.....	92
› İkinci Bölüm: İslami İlimlerin Tasnifi ve Kur'an İlimlerinin Yeri.....	93
1. İlimlerin İslamî Olmasının Ölçüsü.....	94
1-1. Naklî İlimlerin İslamî Oluşunun Kriteri.....	95
1-2. Aklî İlimlerin İslamî Oluşunun Kriteri.....	96
1-3. Deneysel Bilimlerin İslamî Oluşunun Kriteri.....	98
Sonuç.....	101
2. Müslüman Âlimlerin Bakış Açısına Göre İlimlerin Tasnifi.....	102
2-1. Farabî'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	102
2-2. Harezmi'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	104
2-3. Fahirî Razi'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	105
2-4. Kutbeddinî'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	106
2-5. Şemsuddîn Âmilî'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	107
2-6. İbnü'l-Edî'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	109
2-7. Meskûrîzade'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	113
2-8. Feyz Kâşânî'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	114
2-9. Tehânevî'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	115
2-10. Müderris Musevî'ye Göre İlimlerin Tasnifi.....	115
2-11. Dîni Mütalaaların Başka Bir Metodla Tasnifi.....	119
3. İslamî İlimler ve Kur'an İlimlerinin Yeri İçin Tasnif Önerisi.....	126
› Üçüncü Bölüm: Kur'an İlimlerini Tasnif Zarureti ve Kriterleri.....	129
1. Kur'an İlimlerinin Tasnif Edilmesinin Sonuçları ve Faydaları.....	130

2. Kur'an İlimlerini Tasnif Etmenin İmkânı.....	131
3. Kur'an İlimlerinde Mevcut Tasniflerin Kısımları.....	132
4. Kur'an İlimlerinin Tasnif Kriterleri.....	146
4-1. Kur'an İlimlerinin Mevzu Kriteriyle Tasnifi.....	146
4-2. Kur'an İlimlerinin Metod Kriteriyle Tasnifi.....	152
4-3. Kur'an İlimlerinin, Bahislerin Kur'an İçi veya Kur'an Dışı Kriteriyle Tasnifi.....	159
4-4. Kur'an İlimlerinin Kur'an Mütalaaları Tipleştirmesi Esasına Göre Tasnifi.....	165
4-5. Kur'an İlimlerinin Tarihsel Tertip Kriteriyle Tasnifi.....	169
4-6. Kur'an Tefsirini Anlamaya Etkisi Kriteriyle Kur'an İlimlerini Tasnif.....	173

› Dördüncü Bölüm: Kur'an İlimlerinin Aslı Kriteri ve Bu İlimlerin Birbirine Nispetle Öncelik ve Sonraklarının Belirlenmesi.....	177
1. İlmin Sütunları.....	177
2. Kur'an İlimlerinin Bütünsel Oluş Kriteri.....	182
3. Kur'an İlimlerinin Mevzu, Temel ve Meseleleri.....	183
4. Kur'an İlimlerinin Göreceli Olması.....	184
5. Kur'an İlimlerinin Dinamizmi.....	185
6. Kur'an İlimlerinde Bir İlmi Tasnif Kriteri.....	186
7. Kur'an İlimlerinin Tasnifinde Aslı Kriter ve Bunların Öncelik ve Sonraklarının Belirlenmesi.....	187

ÜÇÜNCÜ KISIM Kur'an İlimlerinin Metodolojisi

› Giriş.....	201
› Birinci Bölüm: Metodoloji Nedir?.....	203
1. Metodolojinin Tanımı ve Önemi.....	203
2. Yöntemlerin Araçsal Oluşu.....	205
3. Yöntemlerin Çeşitliliği.....	206

4. Bilimsel Araştırmalarda Bilimlerin Sahasına Vakıf Olmanın Zarureti.....	206
5. Metodolojinin Bilimler Alanındaki Yeri.....	207
6. Bilimsel Araştırma ve Muhtevası.....	208
6-1. Tümdengelimci Bilimlerin Metodolojisi (Vazedilen İlke Metodu).....	211
6-2. Tümevarımcı Bilimlerin Metodolojisi (Bilimsel Metod).....	216
› İkinci Bölüm: İslamî İlimlerin Metodolojisine Bir Bakış.....	217
1. İslamî İlimlerde Metodların Çeşitliliği.....	226
2. İslamî İlimlerde Araştırmanın Genel Metodları.....	227
2-1. Akılcı Metod.....	228
2-2. Nakilci Metod.....	229
2-3. Şühûd Metodu.....	230
3. İslamî İlimlerin Her Birinin Kendine Has Metodları.....	231
3-1. İslam Felsefesinin Metodolojisi.....	231
3-2. Kelam İlminin Metodolojisi.....	235
3-3. Fıkıh Usûlünün Metodolojisi.....	243
3-4. Hadis İlimlerinin Metodolojisi.....	245
3-5. Kur'an Tefsirinin Metodolojisi.....	254
› Üçüncü Bölüm: Kur'an İlimlerinde Metodolojinin Zarureti.....	269
1. Kur'an İlimlerinin Birkaç Kökenli Oluşu ve Metodların Çeşitliliği.....	270
2. Kur'an İlimlerinin Araçsal Rolü.....	272
› Dördüncü Bölüm: İlmî Araştırmaların Metodolojisinde Kur'an İlimlerinin Metodolojisinin Yeri.....	273
1. Din İçi Metodlar.....	274
2. Din Dışı Metodlar.....	276
2-1. Analitik-Mantıksal Yaklaşım.....	276
2-2. Tarihsel Mütalaalar.....	277
2-3. Mukayeseli Mütalaalar (Comparative Studies).....	277
2-4. Fenomenolojik Din Mütalaaları.....	278
2-5. Deneyssel Din Mütalaaları.....	278

3. Dinî Mütalaalarda Sentez Metodu (Disiplinler Arası Çalışmalar)	279
---	-----

› Beşinci Bölüm: Kur'an İlimlerinde Bilimsel Metodların

Kullanımı	283
1. Metodolojik Tekelcilikten Kaçınma	284
2. Kur'an İlimlerinde Sentezci Araştırma Metodu	284
3. Kur'an İlimlerinde Matematik Bilimler Metodunun Kullanımı	286
3-1. Kur'an'ın Matematiksel Yapısı	286
3-2. Kur'an'ın Sayısal Mucizesi	289
3-3. Kur'an İlimlerinde Bilgisayarın Kullanımı	288
3-4. Mukataa Harflerinin Surenin Metniyle İlişkisinin Tespiti Matematik Bilimlerin ve İstatistik Metodlarının Kullanılması	289
3-5. Kur'an Ayetlerinin Gelişim Seyrini İncilemede Matematik Metodunun Kullanılması	290
4. Kur'an İlimlerinde Duyusal ve Deneyisel Metodun Kullanımı	293
4-1. Kur'an Mütalaalarında Duyusal ve Deneyisel Metodun Kullanılma Biçimi Konusundaki Görüşler	294
4-2. Kur'an'ın Bilimsel Tefsirinin Metodolojisi	298
4-3. Kur'an'ın Bilimsel Tefsirinin Metodolojisi	299
5. Kur'an İlimlerinde Tarihsel Metodun Kullanımı	310
5-1. Tarih İlminde Araştırma Metodu	310
5-2. Dinî Araştırmalar ve Kur'an Çalışmalarında Tarihsel Mütalaaya Nispetin Gerekçeleri	312
6. Kur'an İlimlerinde Fıkıh Usûlü İlmindeki Metodun Kullanımı	317
6-1. Kur'an İlimlerinde Fıkıh Usûlü İlminin Metodlarından Kullanılma Tarzı	318
7. Kur'an İlimlerinde Kelam İlmindeki Metodların Kullanımı	329
7-1. Kur'an İlimlerinde Kelam İlmindeki Metoddan İstifade Tarzı	332
8. Kur'an İlimlerinde Hadis İlimlerindeki Metodun Kullanımı	337
8-1. Tefsir Rivayetlerini Tenkit ve Tahkikte Hadis İlimleri Metodunun Kullanımı	339

8-2. Esbab-ı Nüzulle İlgili Rivayetleri Tenkit ve Tahkikte Hadis İlimleri Metodunun Kullanımı.....	342
9. Kur'an İlimlerinde Rical İlmi Metodunun Kullanımı.....	344
9-1. Kur'an İlimlerinde Rical İlmine Duyulan İhtiyacın Boyutu.....	345
9-2. Kur'an İlimlerinde Rical İlmi Metodundan Yararlanma Tarzı.....	347
10. Kur'an İlimlerinde Edebi İlimler Metodunun Kullanımı.....	358
10-1. Kur'an Tefsirinde Lugat İlminin Kullanımı.....	361
10-2. Kur'an Tefsirinde Tasrif İlminin Kullanımı.....	363
10-3. Kur'an Tefsirinde Nahiv İlminin Kullanımı.....	363
10-4. Kur'an Tefsirinde Belagat İlminin Kullanımı.....	364
10-5. Kur'an Estetik Yönleri.....	367
10-6. Kur'an'ın Edebi Cevheri.....	378
11. Kur'an İlimlerinde Edebi Tenkit Yönteminin Kullanımı.....	384
11-1. Edebi Tenkit.....	385
11-1. Edebi Tenkidin Metodu.....	385
11-3. Kur'an Mütalaalarında Edebi Tenkit Metodunun Kullanılması.....	387
12. Kur'an İlimlerinde Linguistik Metodların Kullanımı.....	391
12-1. Tecvid İlminde Linguistik Bilimi Metodlarının Kullanımı.....	393
12-2. Tefsirde Linguistik Metodların Kullanımı.....	397
12-3. Kur'an İlimlerinde Linguistik Metodların Kullanımı.....	399
12-4. Tefsirde Semantik Bilimi Metodlarının Kullanımı.....	407
› Altıncı Bölüm: Ayetleri Anlama ve Tefsir Yöntemini ve Mesajlarının Ortaya Koyma ve Açıklamada Kur'an'ın Metodu.....	
1. Konuların Açıklanmasında Çeşitlilik.....	414
2. Kur'an'daki Bilgiler Arasında İhtilaf Olmaması.....	415
3. Kur'an Dilinin Mantığı (Kur'an Dilinin Metodolojisi).....	417
Kur'an'ın Hedefleri ve Lingual Üslubu.....	421
4-1. Mekki ve Medeni Ayetleri Ayırt Etmede Kur'an'ın Lingual Üslubunun İşlevi.....	422
4-2. Harf ve Kelimelerin Kullanımında Kur'an'ın Lingual Üslubunun İşlevi.....	423

4-3. Edebi Türlerin Kullanımında Kur'an'ın Lingual Üslubunun İşlevi.....	423
4-4. Kur'an'ın Tarz ve Üslubunun Şifahi Oluşu	425
5. Kur'an'ın Mesajı İletme Tarzları.....	428
5-1. Kur'an'ın Meselleri	428
5-2. Kur'an'daki Yeminler.....	429
5-3. Kur'an'ın Hitapları.....	431
5-4. Tefekkürü Davet.....	433
5-5. Burhan ve Cedel.....	434
5-6. İcaz ve İtnab.....	436
5-7. Tarih ve Kıssalardan Yararlanma	439
5-8. Kur'an'da Tekrar	440
6. Kur'an Dilinin Sembolik ve Simgesel Oluşu	442
7. Kur'an'ın Dilini Keşfetme Metodu.....	445
Sonuç	447
Yedinci Bölüm: Kur'an İlimlerinin Metodolojisi İçin Model	
Önerisi.....	449
1. Kur'an İlimlerinde Nakil Metodu.....	450
1-1. Kur'an İlimlerinde Nakil Metodunun Kriter ve Kuralları.....	451
2. Kur'an İlimlerinde Akli Metod.....	453
2-1. Kelam Bahisleri	453
2-2. Kur'an'ın Dili.....	454
2-3. Tefsir ve Kur'anoloji Konuları.....	454
2-4. Felsefi Konular.....	456
2-5. Kur'anın Kuralları	457
3. Kur'an İlimlerinde Lingual Tahlil Metodu.....	460
3-1. Kur'an'ın Dilini Tanımanın Zarureti	463
3-2. Kur'an İlimleri Bahislerinin Linguistikle Bağı.....	463
Kaynaklar	471